

85. møde.

Tirsdag den 5. april kl. 14.

Formanden: I skrivelse af 4. d. m. anmoder ministeren for offentlige arbejder om, at der må blive valgt et nyt medlem til jernbanerådet i stedet for folketingsmand Børge Jensen, der har ønsket at udtræde af dette.

I skrivelse af 1. d. m. anmoder handelsministeren om, at der, efter at han er udnævnt til minister, må blive valgt et nyt medlem til i hans sted at indtræde i det ved lov nr. 74 af 15. marts 1934, § 6, nedsatte udvalg om spiritus og gær.

I skrivelse af 1. d. m. anmoder handelsministeren om, at der, efter at han er udnævnt til minister, må blive valgt et nyt medlem til at indtræde som medlem af folketingets valutaudvalg.

I skrivelse af 1. d. m. anmoder handelsministeren om, at der, efter at han er udnævnt til minister, må blive valgt et nyt medlem til i hans sted at indtræde i den ved lov nr. 155 af 4. maj 1955 nedsatte licitationskommission.

I henhold til § 2 i lov nr. 100 af 31. marts 1954 om rigsretten skal der af folketinget foretages valg af 15 medlemmer til rigsretten og 2 stedfortrædere for hver af disse, idet valgperioden for de nuværende valgte medlemmer og stedfortrædere udløber 17. maj 1960. Valget gælder for 6 år, og det bemærkes, at folketingets medlemmer ikke kan vælges til eller virke som medlemmer af rigsretten.

Medlem af folketinget Aksel Larsen har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvorfor har ministeren tilladt forhøjelsen af sukkerprisen?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om en kornordning for høståret 1960-61.

Valgt blev: *Carl Petersen, Eimer-Jensen, Hjortnæs, Horn, Per Hækkerup, Hans Rasmussen, Chr. Thomsen, Kirkegaard, Kristian Kristensen, Sønderup, Anders Andersen, Jens Chr. Christensen, Erik Eriksen, Niels Eriksen, H. C. Toft, Niels Ravn og Reedtz-Thott.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om et levnedsmiddelinstitut m. m. [af Poul Clausen m. fl.]

Valgt blev: *Viola Nørlov, Chr. Christensen, Boye Hansen, Poul Hansen (Grenå), Hjortnæs, Carl Petersen, Astrid Skjoldbo, Morten Larsen, Kristian Kristensen, Henry Hansen, Marius Buhl, Per Federspiel, Kr. Juul, Ejner Kristensen, Poul Claussen, Hanne Budtz og Niels Ravn.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om statens husholdningsråd.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2382, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 829).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét,

Viola Nørlov: Udvalget har afholdt 6 møder og har haft samråd med indenrigsministeren.

Vi har aflagt besøg i statens husholdningsråd, hvor vi modtog en redegørelse for rådets arbejde og fik lejlighed til at se det sidste nye, man var ved at gennemføre.

Rådets almindelige arbejde skal jeg ikke omtale i dag. Det har vi ved gentagne lejligheder diskuteret i tinget, men jeg vil gerne sige et par ord om det, man sidst har arbejdet med: hvorledes de gamle køkkener med ganske små midler kan blive mere hensigtsmæssige.

Tusinder af husmødre fra land og by vil i den kommende tid valfarte til statens husholdningsråd for at se disse forskellige former for indretning af hensigtsmæssige køkkener. Her kan de hente ideer til eventuel omlægning af køkkenet, og det kan gøres gradvis efter den enkeltes økonomiske evne, noget, jeg finder meget værdifuldt.

Siden udstillingen åbnedes for ca. 14 dage siden, har ca. 1 500 personer besøgt den, og så sent som i dag er et halvt hundrede lærerinder, der er på kursus i Sorø, inde for at se udstillingen. Det er lærerinder, der bl. a. leder de demonstrationskøkkener, der findes rundt om i landet, og gennem dem vil oplysning om de gode ideer nå ud i vide kredse. Jeg håber også, at arkitekter vil finde vej til udstillingen og hente gode ideer. Alt taget i betragtning er det nemmest og billigst at lave tingene rigtigt fra starten.

På alle andre arbejdspladser rationaliserer man, men køkkenet, som er landets største arbejdsplads, har hidtil været stedbarn, så lidet har man agtet på husmoderens arbejdsindsats, og derfor fortjener husholdningsrådet tak for sit gode initiativ.

Udvalget har modtaget 6 deputationer, hvoraf de 3, nemlig fra Husligt Arbejderforbund, Fagbevægelsens Kvindesekretariat, og Danske Kvinders Nationalråd, ønskede repræsentation i rådet. De øvrige deputationer var fra De husholdningspædagogiske Foreninger, De samvirkende danske Husholdningsselskaber og De samvirkende danske Landboforeningers Husholdningsudvalg.

Udvalget er enig om, at udvide rådet med 2 medlemmer, et fra Danske Kvinders Nationalråd og et fra Fagbevægelsens Kvindesekretariat. Da rådet er så stort, har man

ment det hensigtsmæssigt, at der nedsættes et forretningsudvalg på 5 medlemmer valgt således, at de forskellige interesser, der er repræsenteret i rådet, får sæde i forretningsudvalget. Rådets formand, der får et honorar, bliver også formand for forretningsudvalget, og rådet udarbejder en forretningsorden, der godkendes af indenrigsministeren. Forstanderen skal deltage i rådets og forretningsudvalgets møder. Udvalget er enig om at understrege betydningen af, at overlapning undgås, hvilket jeg personlig tror at det nye råds sammensætning bliver en garanti for.

Det, jeg har givet udtryk for, er nedfældet i de foreliggende ændringsforslag, der er tiltrådt af indenrigsministeren og indstillet til vedtagelse af hele udvalget. Jeg skal derfor ikke trætte med oplæsning af paragrafferne, men anbefale at stemme for ændringsforslagene.

Morten Larsen: Det er mig en speciel glæde, når jeg nu på det radikale venstres vegne kan anbefale lovforslaget om statens husholdningsråd, sådan som det foreligger med tilhørende ændringsforslag. Det glæder mig, fordi husholdningsrådet har været ude for nogen modvind. Havde man efter 4. oktober-erklæringen sagt, at loven om statens husholdningsråd kunne vedtages med tilslutning fra alle partier, ville jeg næppe have troet det. Det glæder mig, at denne modstand er overvundet. Der har hos alle parter været vilje til samarbejde under det nu afsluttede udvalgsarbejde. Der er for mig ingen tvivl om, at Danmarks husmødre i by og på land har deres andel i denne samarbejdsvilje; da det kneb, lagde husmødrene deres lod i vægtskålen til fordel for statens husholdningsråd. Husmødrene kan betragte lovforslagets vedtagelse som en kvittering for udvist positiv interesse.

Jeg vil gerne takke de to partier venstre og det konservative folkeparti. Når jeg gør det, og gør det med glæde, er det, fordi jeg gerne vil være med til at give de to partier en oprejsning for den tort, det må have været for VK-folkene at læse den bidske leder i Berlingske Aftenavis for den 1. april dette år. Denne leder henviser til oppositionens fælleserklæring, hvorefter statens husholdningsråd ville blive foreslået nedlagt eller væsentligt indskrænket, men

[Morten Larsen.]

Jeg synes ikke, der er nogen grund til at være bitter eller ironisk over for oppositionen, fordi den måske efter gode råd udefra har ændret standpunkt til det bedre. Jeg vil også gerne takke den højtærede indenrigsminister, fordi han har godkendt, at forretningsudvalget lovfæstes. For det radikale venstre er det nu et ønske, at de tre store interessegrupper by, land og husholdningspædagogerne bliver repræsenteret i dette forretningsudvalg.

Det radikale venstre ønsker alle husmødre, ude- som hjemmearbejdende, held og lykke med statens husholdningsråds virke fremefter. Vi ved, at store opgaver vil melde sig til løsning; vi ved, at den igangværende rationalisering ikke vil stoppe netop uden for hjemmets fire vægge; vi ved, at vore husholdningskonsulenter ud over landet sammen med de lærerinder, der fremefter skal have deres virke i vore mange skolekøkkener, før eller senere vil få brug for statens husholdningsråd for at kunne tilpasse de videnskabelige og forsøgsmæssige resultater til hverdagens naturlige krav. Vi ved, at der fra mange sider vil blive kaldt på statens husholdningsråd; der er derfor al grund til at ønske de nye rådsmedlemmer og deres medarbejdere en række gode arbejdsår i oplysningens tjeneste.

Erna Sørensen: På mit partis vegne sagde jeg ved første behandling af dette lovforslag, at vi ville se med velvilje på det rationaliserede forslag, den højtærede indenrigsminister var kommet med. Vi har også i udvalget gjort et stykke arbejde for yderligere at gøre vore synspunkter gældende, og jeg finder det lidet formålstjenligt i dag at gå ind i en fornyet diskussion om statens husholdningsråd.

De oplysninger, vi har fået under udvalgsbehandlingen, har vist, at statens husholdningsråd har opgaver, som bør løses, men vi har ønsket, at statens husholdningsråds arbejdsområde blev nærmere indkredset og defineret. Det mener vi er opnået ved den betænkning, der er afgivet, ved de ændringer, der er foreslået, og som vi har kunnet tiltræde.

I fællesudtalelsen af 4. oktober 1959 nævntes bl. a. husholdningsrådet, og det var godt, fordi denne sag er ikke altid fra

pressens side blevet behandlet så korrekt, som den burde. Ved de oplysninger, som nu er kommet frem, kan man se, at der af rådet gøres et værdifuldt arbejde, ikke mindst i oplysningens tjeneste og som vejledning for dem, der skal undervise på dette vigtige område.

Derfor går vi ind for dette lovforslag, idet vi regner med, at det årlige budget ikke vil blive stigende, men vil blive behandlet med varsomhed og forsigtighed, således at man ikke får flere institutioner, der arbejder med forsøgs- og oplysningsarbejde. Det er det, vi har villet til livs, og den højtærede indenrigsminister har givet løfte om, at det ikke vil ske i fremtiden. Derfor går vi med til at anbefale lovforslagets vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, § 2, ændringsforslagene nr. 2 og 3, § 3, således ændret, § 4, ændringsforslagene nr. 4 og 5, § 5, således ændret, § 6, ændringsforslag nr. 6 og § 7, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om ungdommens uddannelsesfunds forvaltning og virksomhed.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3756, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 837).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Petra Petersen, Ragnhild Andersen, Frøgl-sang, Alfred Jensen og Lynnerup Nielsen:*